

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

14.08.2020

с. Старое Дрожжаное

КАРАР

№ 435

«2020-2022 елларга Татарстан
Республикасы Чүпрәле
муниципаль районында
музейларны үстерү» муниципаль
программасын раслау турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәлелеген бәяләү тәртибен һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү һәм тормышка ашыру буенча Методик рекомендацияләргә раслау турында» 2015 елның 17 ноябрәндәге 453 номерлы карары нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. «2020-2022 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында музейларны үстерү» муниципаль программасын расларга.
2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 27 февралендәге 87 номерлы карары үз көчен югалткан дип санарга.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Д.А. Сатдинов

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районының
"14" 08 2020 елның 435 номерлы
карары белән расланган

**«2020-2022 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль
районында музейларны үстерү» муниципаль программасы**

Программаның паспорты

Программаны эшләүченең исеме	"Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге" муниципаль казна учреждениесе «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Туган якны өйрәнү музей» муниципаль бюджет учреждениесе
Программаның исеме	"2020-2022 елларга Чүпрәле муниципаль районында музейларны үстерү" (алга таба - "Программа")
Әлеге программаны эшләү өчен нигез булган норматив-хокукый актлар	Мәдәният турында Россия Федерациясенен 1992 елның 9 октябрэндәге 3612-1 номерлы законнары нигезләре; "Россия Федерациясе Музей фонды һәм Россия Федерациясендә музейлар турында" 1996 елның 2 октябрэндәге 755 номерлы Татарстан Республикасы Законы; "Мәдәният турында" 1998 елның 3 июлендәге 1705 номерлы Татарстан Республикасы Законы; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2006 елның 27 апрелендәге 345 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасында мәдәният һәм сәнгать оешмаларының хужалык эшчәнлегенә һәм финанслау нигезләре турында Нигезләмә; «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; "Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында" 2005 елның 1 апрелендәге 60 номерлы ТР Законы; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2007 елның 31 гыйнварындагы 94-Р номерлы күрсәтмәсе; "Дәүләт (муниципаль) учреждениеләренен хокукый хәлен камилләштерү белән бәйлә рәвештә Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында" 2010 елның 8 маендагы 83-ФЗ номерлы Федераль законы; республика һәм муниципаль максатчан программалары.
Программаның максатлары һәм	Программаның Максаты: - Музей эшчәнлеген үстерү, туган якны өйрәнү музей

<p>бурычлары</p>	<p>профиле белән бәйле яңа проектлар булдыру;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Туган якның тарихи-мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру; - Музей брендын булдыру. <p>Программаның бурычлары</p> <ul style="list-style-type: none"> - үз халкыңның тарихи үткәненә хөрмәт тәрбияләү, милли сабырлык, тарихка, мәдәнияткә, төрле милләтләрнең традицияләренә хөрмәт тәрбияләү, актив тормыш позициясе формалаштыру; - патриотик тәрбия системасы функцияләвен методик тәэмин итү; - музей, гайлә, жәмәгатьчелек, авыл халкын патриотик тәрбияләүдә берләштерү һәм координацияләү. - музей фондларының сакланышы һәм иминлеге буенча музей эшчәнлеген үстерү; - музей предметларының һәм музей коллекцияләренән исәбен һәм сакланышын тәэмин итү; - фәнни, мәдәни, белем бирү максатларында музей әйберләреннән һәм музей коллекцияләреннән файдалануны камилләштерү. - музей эшчәнлеген барлык юнәлешләр буенча Яңарту: экспозиция-күргәзмә эшчәнлегендә, фонд, мәдәни-агарту һәм экскурсия эшчәнлегендә; - бай туган якны өйрәнү музейе һәм яңа технологияләр нигезендә табигый һәм виртуаль экспозиция кичкелгән үз эченә алган интерактив музей булдыру.; - төрле социаль һәм яшъ төркемнәрендә халык мәнфәгатьләрен канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән сервис инфраструктурасын үстерү; - килүчеләр өчен уңайлылык тәэмин итү; - районның мәдәни мирасын өйрәнү һәм саклауны тәэмин итү; - 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышы турындагы истәлекләренә мәңгеләштерү буенча һәйкәлләрнең сакланышын исәпкә алу.
<p>Программаның максатчан күрсәткечләре һәм үтәлеше күрсәткечләре</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Район туган якны өйрәнү, хәрби-тарихи мирас өлкәсендә музей-күргәзмә кыйммәтләрен саклау берәмлекләрен санын арттыруны тәэмин итү. 2. Музейга килүчеләр саны арту. 3. Оештырылган күргәзмәләр һәм экспозицияләр санын арттыру. 4. Музей фондларын туплауны яхшырту, аларның сакланышын, халыкка хезмәт күрсәтү куркынычсызлыгын тәэмин итү.

<p>Программа чаралары системасы</p>	<p>Программа буенча чаралар түбәндәге юнәлешкә ия:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оештыру чаралары; - музей предметларын һәм музей коллекцияләрен саклауны тәмин итү; - музей предметларын һәм музей коллекцияләрен ачыклау, жыю һәм өйрәнү; - музей предметларын һәм музей коллекцияләрен бастырып чыгаруны тәмин итү, агарту һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру;
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары</p>	<p>2020-2022 еллар</p>
<p>Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы</p>	<p>Программа чараларын финанслау тиешле чорга Татарстан Республикасы бюджеты, Чүпрәле муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләреннән тора.</p> <p>2020-2022 елларга Программаны финанслауның гомуми күләме 5629,6 мең сум тәшкил итә, шулардан:</p> <p>Чүпрәле районы бюджеты чаралары – 5629,6 мең сум, шул исәптән:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2020 ел-1867,7 мең сум; 2021 ел-1877,0 мең сум; 2022 ел-1884,9 мең сум.
<p>Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре һәм аның социаль-икътисади нәтижеләгә күрсәткечләре</p>	<p>Программаны тормышка ашыру түбәндәге мәсьәләләргә хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - музей фондларының сакланышын һәм куркынычсызлыгын яхшырту; - музей хезмәтләре сыйфатын яхшырту; - халыкны төбәкнең мәдәни байлыгына тарту; - фәнни, мәдәни, белем бирү максатларында музей әйберләреннән һәм музей коллекцияләреннән файдалануны камилләштерү; - музей эшчәнлеген барлык юнәлешләр буенча Яңарту: экспозиция-күргәзмә эшчәнлегендә, фонд, мәдәни-агарту һәм экскурсия эшчәнлегендә; - бай туган якны өйрәнү музей һәм яна технологияләр нигезендә табигый һәм виртуаль экспозиция киңлеген үз эченә алган интерактив музей булдыру.; - төрле социаль һәм яшь төркемнәрендә халык мәнфәгатьләрен канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән сервис инфраструктурасын үстерү; - районның мәдәни мирасын өйрәнү һәм саклауны тәмин итү; - 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышы турындагы истәлекләргә мәнфәгатьләрне буенча һәйкәлләрен сакланышын исәпкә алу.

- мәктәп музейлары белән эшне активлаштыру.

1. ПРОБЛЕМАНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ ҺӘМ АНЫ ХӘЛ ИТҮ КИРӘКЛЕГЕН НИГЕЗЛӘУ

Жәмгыять тормышында музейларның роле бәяләп бетергесез. Музейлар үткәннен таныклыкларын жыйрга гына түгел, ә үз чорын расларга да тиеш.

Музейның нигезе - ул, барыннан да элек, жентекләп сайлап алынган, фәнни һәм профессиональ яктан үзләштерелгән Музей коллекциясе. Музей социаль функцияларның киң спектрнын гамәлгә ашыра: белем бирү, тәрбия, мәгърифәтчелек, ял итү, шулай ук музей предметлары һәм музей коллекцияләре турында мәгълүмат бирү һәм саклау.

Музей-шәхеснең әхлакый юнәлешен формалаштыручы, гражданның патриотик һәм эстетик хисләрен тәрбияләүче бердәнбер мәдәният учреждениесе. Музейларның бу эшчәнлегендә системалылык һәм аудитория белән даими хезмәттәшлек хас сыйфатлар булып тора. Монда музейның, заманча цивилизация феномены буларак, аерылгысыз әһәмияте һәм кабатланмаслыгы тора.

Заманча музей-ул өстәмә белем алу урыны гына түгел, ә интеллектуаль һәм танып-белү өчен уңайлы шартлар тудыручы учреждение дә. Бүген музейга килүчеләргә тәкъдим ителә торган хезмәтләр һәм шартлар, аларның сыйфаты жәмгыятьнең ихтыяжларына һәм көтүләренә төгәл туры килергә тиеш.

Туган якны өйрәнү музейе балалар һәм яшүсмерләрнең акылларына һәм күңелләренә тәрбия йогынтысының чикләнмәгән диярлек потенциалына ия. Эзләү-жыю эшендә катнашу, кызыклы кешеләр белән очрашулар, тарихи фактлар белән танышу укучыларга туган як тарихын һәм проблемаларын белергә, ата-бабаларының гаилә һәм мәктәп булган төбәк икътисадына һәм мәдәниятенә күпме көч һәм күңел салуларын аңларга ярдәм итә. Бу үткән буыннар хәтеренә хөрмәт, мәдәни һәм табигый мираска сакчыл караш тәрбияли, моннан башка патриотизм һәм үз Ватаныңа, кече Ватанга мөхәббәт тәрбияләү мөмкин түгел.

Бүгенге көндә кичектергесез хәл итүне таләп итә торган кайбер проблемалар бар:

- кешеләрне музейга жәлеп итү өчен яңа технологияләр кирәк;
- музейның матди-техник жиһазланышын ныгыту;
- экскурсия-массакуләм һәм фәнни-агарту эшенең яңа нәтижәле формаларын эзләү;
- хезмәткәрләрнең һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру;
- реклама-мәгълүмати материаллар эшләү;
- музейның кызыклы образын булдыру заманча жиһазлар, мебель, техник чаралар булуны күздә тоту.

Килеп туган тенденцияләренә саклап калганда, котылгысыз:

- музейга килүчеләр саны кимү;

- Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары таләпләре нигезендә куркынычсызлык шартларына һәм мәдәни кыйммәтләрнең сакланышына карата кирәкле таләпләрне тәмин итү дәрәжәсен киметү;

- музейның мәдәният учреждениесе буларак имиджын начарайту һәм туристлык кызыксынуы объекты буларак муниципаль районның жәлеп итүчәнлеген арттыру;

- муниципаль район халкының күпчелек өлешен мәдәни кыйммәтләрдән файдалану хокукын тормышка ашыру мөмкин түгел.

Агымдагы этапта музейның үсешен тоткарлый торган проблемалар һәм факторлар әлеге подпрограмманы кабул итүне таләп итә.

Программаның бурычлары-музей эшенең барлык рәвешләрен модернизацияләү, аларны заманча фәнни һәм оештыру дәрәжәсенә чыгару, музейның жәмгыятьтә әхлакый кыйммәтләрне саклауга йогынтысын активлаштыру, муниципаль районда антисоциаль күренешләрне киметү.

Әлеге программада күрсәтелгән бурычларны хәл итү зарурлығы Конституциядә һәм гамәлдәге законнарда муниципаль музейларны булдыру һәм аларга ярдәм итү буенча (шул исәптән музей фондларының сакланышын тәмин итү буенча хезмәтләр) региональ бюджетлар исәбенә хезмәт күрсәтү мәжбүрлегеннән килеп чыга. Шул ук вакытта әлеге бурычларны программа-максатчан методны кулланып, ягъни аерым һәм махсуслаштырылган ярдәмче программаны гамәлгә ашыру юлы белән хәл итү бюджет ресурсларынан файдалануның зур дәрәжәсен һәм аларның планлаштырылган нәтижеләргә ирешү белән күләмнәренең иң яхшы бәйләнеше тәмин итәчәк.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Әлеге программаның максаты-музей эшчәнлегенә ярдәм итү һәм камилләштерү, район гражданның мәдәни кыйммәтләрдән файдалану һәм мәдәни тормышта катнашу хокукларын тәмин итү.

Программа күздә тотта:

- музей фонды предметларын системалы комплектлау, исәпкә алу һәм саклау эшләрен оештыру;

- музей фонды предметларын саклау һәм экспонацияләү шартларын тәмин итүгә юнәлдерелгән матди-техник базаны яңарту;

- музей фонды предметларын исәпкә алу һәм саклау системасына яңа технологияләр керту;

- килүчеләр өчен потенциал кызыктыргыч экспозицияләр һәм күргәзмәләр булдыру;

- төрле яшь-категорияләре өчен Музей белем бирү программаларын эшләү һәм гамәлгә керту;

- үсеп килүче буынның туган як тарихына уңай мөнәсәбәтенә ярдәм итә торган мохит формалаштыру;

- музей хезмәткәрләренең һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру;

- күргәзмә проектларын булдыруда дәүләт һәм муниципаль музейлар белән хезмәттәшлек итү;

-музей чаралары турында халыкка мәгълүмат бирү максатыннан массакүләм мәгълүмат чаралары өчен реклама-мәгълүмат материалын эшләү.

3. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУНЫҢ КӨТЕЛГӘН НӘТИҖӘЛӘРЕН ТАСВИРЛАУ

Программаны тормышка ашыру музей эшчәнлеген алга таба үстерүгә исәпләнгән:

- районның тарихи-мәдәни мирасын саклау, өйрәнү һәм тапшыру;
- мәдәни кыйммәتلәргә ирекле һәм тигез үтеп керү мөмкинлеген тәмин итү;
- халыкка күрсәтелә торган мәгълүмати-белем бирү, мәдәни-агарту, интеллектуаль-ял итү хезмәтләре спектрын киңәйтү, аларның сыйфатын, комфортлылыгын арттыру, халык ихтыяжларына туры килү дәрәжәсен арттыру;
- эчке килүчеләрне һәм туристларны күбрәк жәлеп итүгә ярдәм итүче музей брендын һәм жәлеп итү образын булдыру;
- балаларның һәм яшүсмерләрнең ижади сәләтләрен үстерү һәм рухи культурасын формалаштыру өчен шартлар тудыру.

Бүген музей-кеше хәтеренең үзенчәлекле архивы, анда вакытлы перспективалар югалырга тиеш түгел.

Программа безнең район халкының барлык социаль катламнарының яшәү төркемнәренә юнәлдерелгән.

2020-2022 еллар чорында программа чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәләре түбәндәге таблицада китерелгән күрсәткечләр һәм индикаторлар белән характерлана:

1 нче таблица

Максатчан индикаторлар исемлеге	Максатчан индикаторларның үлчәү берәмлеге	2020 ел	2021 ел	2022 ел
1. Музейга килүчеләрнең саны ел саен арта бару.	%	2,5	2,5	2,5
2. Тамашачыга төп фондтагы экспонатлаштырыла торган музей предметларының гомуми күләмендә тәкъдим ителгән (Барлык рәвешләрдә) музей предметлары өлеше.	%	64	65	66

3. Реставрациялүгә мохтаж музей предметларының гомуми саныннан реставрациялэнгән музей предметлары өлеше.	%	2,5	2,5	2,5
4.Күргәзмәләр санын арттыру.	%	1	1	1
5.Килүчеләр санын арттыру.	%	10	10	10

4. ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ СИСТЕМАСЫ

Программада куелган бурычларны хэл итүгә юнәлдерелгән чараларны тормышка ашыру каралган. Чаралар исемлеге һәм аларны тасвирлау таблицада китерелгән.

№ т/б	Чаралар	Чараны тормышка ашыру буенча эшләр исемлеге	Үтәү сроклары	Барлыгы	2020 ел	2021 ел	2022 ел	Финансл ау чыганагы
Мәдәни-ял итү эшчәнлеге								
1.	«Яна ел мозайкасы»	Күнел ачу чаралары, уснар, конкурслар, викториналар үткәру өчен канцтоварлар һәм Яна ел бүләкләре сатып алу.	Гыйнвар	9,0	3,0	3,0	3,0	МБ
2.	«Туган ягым-Татарстан»	Квест-уенда бүләкләү өчен бүләкләр сатып алу	Гыйнвар	3,0	1,0	1,0	1,0	МБ
3.	«Армиягә китәм!»	Ватанны саклаучылар көненә багышланган конкурс-уен программасында бүләкләү өчен бүләкләр сатып алу	Февраль	3,0	1,0	1,0	1,0	МБ
	«Туган ягым-туган илемнең бер өлеше!»	Музей дәресләре оештыру	Февраль	-	-	-	-	-
4.	"8 Март бәйрәме»	Сатып алу бүләкләр өчен күнел ачу программасы, хатын-кызлар белән очрашу	Март	6,0	2,0	2,0	2,0	МБ
5.	«Сугыш хатын-кыз өчен түгел...»	Батырлык дәресе, лекцияләр үткәру	Март	-	-	-	-	-
6.	"Көлке көне" - кече һәм урта	Балалар өчен күнел ачу	апрель	1,5	0,500	0,500	0,5	МБ

	яшьтәге балалар өчен бәйрәм	чарасын үткөрү өчен бүләкләр сатып алу					00	
7.	“Сугыш юллары буйлап»	Квест - уеннар үткөрү өчен бүләкләр сатып алу	3,0	1,0	1,0	1,0	1,0	МБ
8.	"Мин – Россия гражданины!"	Тантаналы рәвештә паспортлар ташыру өчен бүләкләр сатып алу	1,5	0,500	0,500	0,500	0,500	МБ
9.	«Бүләк итү көннәре»	Предметларны кабул итү һәм рәсмиләштерү.	-	-	-	-	-	-
10.	«Музей язы»	Эккурсияләр, музыкаль һәм әдәби программалар оештыру. Уеннар, викториналар үткөрү өчен бүләкләр сатып алу	3,0	1,0	1,0	1,0	1,0	МБ
11.	Халыкара музейлар көне «Музейда көн һәм төн»	Уеннар, күнел ачу, концертлар оештыру. Бүләкләр алу	9,0	3,0	3,0	3,0	3,0	МБ
12.	«Үби авылы символлары»	Музей дәрәсләре оештыру	-	-	-	-	-	-
13.	Халыкара балаларны яклау көне.	Уеннар, күнел ачу, конкурслар оештыру. Уеннар, күнел ачулар оештыру.	3,0	1,0	1,0	1,0	1,0	МБ
14.	«Сабантуй»	Уеннар, күнел ачу, концертлар оештыру. Бүләкләр алу	9,0	3,0	3,0	3,0	3,0	МБ
15.	"Ватан-Ана чакыра!"	Хәтер һәм кайгы көненә багышланган музей дәресе оештыру	-	-	-	-	-	-
16.	"Безнең горулыгыбыз һәм Дан"	РФ Дәүләт флагы көненә багышланган чараны балалар бакчаларында тәрбияләнүчеләр белән оештыру. Канцелярия товарлары һәм бүләкләр сатып алу	3,0	1,0	1,0	1,0	1,0	МБ
17.	«Район тарихы-республика тарихында»	Чүпрәле районына багышланган фонд күрсәтүләрен оештыру. Танып-	3,0	1,0	1,0	1,0	1,0	МБ

			белу-интеллектуаль уен үткөрү өчен бүлөклөр сагып алу									
18.	«Исэнме, музей!»		Беренче сыйныф укучылары өчен экскурсиялар оештыру	Сентябрь	-	-	-	-	-	-	-	-
19.	«Террорсыз дөнья»		Батырлык дәресе, лекцияләр оештыру	Сентябрь	-	-	-	-	-	-	-	-
20.	«Белем иленэ сәяхэт»		Иске Шәймөрсә мәктәбе укучылары өчен уен-викториналар үткөрү өчен бүлөклөр сагып алу	Сентябрь	1,5	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500	МБ
21.	«Эрудит»		Сәләтле балалар, мәктәп, техникум, лицей укучылары арасында интеллектуаль-танып-белү уенын үткөрү өчен бүлөклөр сагып алу	Сентябрь	3,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	МБ
22.	Халыклар бердәмлеге көнө		Музей дәрестәре, экскурсияләр оештыру	Октябрь	-	-	-	-	-	-	-	-
23.	«Безнең яхшылыгыбыз, күңелегезне жылытсын»		Инвалидлар декадасына конкурслар, уеннар, викториналар, экскурсияләр оештыру. Бүлөклөр сагып алу. «Теплый дом» социаль приютына бару	Октябрь	12,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	МБ
24.	«Яңа ел калейдоскобы»		Яңа Ел открыткалары һәм чыршы уенчылары конкурсын оештыру. Күргәзмәдә жиңүчеләр өчен бүлөкләр сагып алу	Декабрь	3,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	МБ
25.	«Яңа ел әкиятө»		Кыш бабай белән балалар өчен экскурсияләр Чара үткөрү өчен канцтоварлар һәм Яңа ел бүлөкләре сагып алу	Декабрь	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	МБ
26.	РФ Геройлары көнө		Батырлык дәресен оештыру	Декабрь	-	-	-	-	-	-	-	-

27.	«Шэйморза тарихы эзлэрэннән»	Музей дәрәсән оештыру	Декабрь	-	-	-	-	-	-
Магди-техник базаны ныгыту, Фонд эше									
1	Музей фондларын тулыландыру	Физик һәм юридик затлардан сатып алу. бүлөк.	2020-2022	65,0	-	30,0	35,0	0	МБ
2.	Күргәзмә жиһазлары сатып алу	Сатып алу	2020-2022	150,0	-	75,0	75,0	0	МБ, ТР
3.	Филиаллар өчен экран сатып алу	Сатып алу	2020-2022	15,0	-	7,500	7,500	00	МБ
4.	Рәсмиләштерү өчен канцелярия кирәк-яраклары алу	Сатып алу	2020-2022	90,0	30,0	30,0	30,0	0	МБ
5.	Беренчел янғын сүндерү чаралары белән тээмин итү. сулыш органнырын индивидуаль саклану чаралары белән тээмин итү	Сатып алу	2020-2022	35,0	25,0	10,0	-	-	МБ
6.	Интернетка тоташтыру «Жир һәм кешеләр» музей Иске Шэйморза авылында	Провайдер белән килешүләр төзү, тоташтыру.	2020-2022	10,0	-	10,0	-	-	МБ
7.	Климатны яхшырту өчен жиһазлар сатып алу	Киптергечләр, увлажнители һәм жылыткычлар сатып алу.	2020-2022	40,0	-	20,0	20,0	0	МБ, ТР
Капиталь төзекләндерү Төзелеш. Экспозиция эшчәнлеге									
1	Районның туган якны өйрәнү музей экспозициясен булдыру	Жиһазлар сатып алу, сәнгать һәм фәнни эшләр	2020-2022	500,0	-	250,0	250,0	0,0	МБ, ТР
2	«Тату йорт» ачык һавадагы музей рәэкспозициясе	Киштәләр, тимерчеләр, тегермәннәр, юллар урнаштыру, яшел үсентеләр утырту, өстәмә жиһазлар, эскәмияләр сатып алу һ. б.	2020-2022	400,0	100,0	200,0	100,0	0,0	МБ, ТР
3	Сакчылык һәм янғын сигнализациясе эчтәлегә	Хезмәт күрсәтү һәм тест системасы	2020-2022	72,0	24,0	24,0	24,0	0	МБ

4	Комплекслы территорияне төзекләндерү	Клумбалар булдыру, агачлар, чөчәкләр утырту, жир эшләре	2020-2022	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	МБ
Кадрлар эшчәнлегенә									
1	Музей хезмәткәрләре өчен кирәкле имин хезмәт шартлары тудыру; аларның эш урыннарын аттестацияләү; АПС һәм СОга техник хезмәт күрсәтү;	Инструкцияләр нигезендә эшләр башкару	2020-2022	12,0	-	12,0	-	10,0	МБ
2	Штаттагы хезмәткәрләргә уку	Квалификация күтәрү курсларына юллама, семинарларда катнашу.	2020-2022	20,0	-	10,0	-	10,0	МБ
БАРЛЫГЫ				1497,50	208,500	708,0	58	1,0	

5. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ ВАКЫТЫ

Подпрограмманы тормышка ашыру вакыты-2020-2020 еллар.

6. СОЦИАЛЬ-ИКТИСАДЫЙ НЭТИЖЭЛЭРНЕ ТАСВИРЛАУ

Программаны тормышка ашыру жәмгыятьнең әхлакый-эстетик һәм рухи үсеше дәрәжәсен күтәрүгә, дәвамчанлыкны саклап калуга һәм районның мәдәни традицияләрен озак сроклы үстерү шартларын тәмин итүгә, халыкка күрсәтелә торган мәгълүмати-белем бирү, мәдәни-агарту, интеллектуаль-ял хезмәтләре спектрын киңәйтүгә, аларның сыйфатын, уңайлылыгын күтәрүгә, кулланучылар ихтыяжларына туры килү дәрәжәсен арттыруга ярдәм итәчәк.

Куелган бурычларны үтәүгә тискәре факторлар һәм жәмгыятьтә булган социаль-икътисады проблемалар аркасында килеп чыккан куркынычлар комачауларга мөмкин:

1. Макроикътисады тәвәккәлләкләр: икътисад үсеше темпларын, инвестицион активлык дәрәжәсен киметү, югары инфляция.

2. Финанс рисклары: бюджет чыганакларыннан финанслауның житәрлек булмавы.

7. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ ӨЧЕН БЮДЖЕТ АКЧАЛАРЫН ТОТУНЫҢ НЭТИЖЭЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ

Ведомство максатчан программасының нәтижәлелеген бәяләү өчен программаның максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре кулланыла, ул 1 нче таблицада китерелгән.

Музей фондын саклау буенча чараларны гамәлгә ашыру музей фондын саклап калу, аны өйрәнү һәм экспонацияләү өчен оптималь шартлар булдырырга мөмкинлек бирәчәк.

Музейга йөреш арту, аның статусын һәм район күзлегендә социаль әһәмиятен арттыру, яшь белгечләренң эш белән кызыксынуы соңгы нәтижә булачак.

8. ПРОГРАММАНЫҢ ИКТИСАДЫЙ ҺӘМ ИЖТИМАГЫЙ НЭТИЖЭЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ

Максатчан ярдәмче программаның икътисады нәтижәлелеген бәяләү Хисап елы нәтижәләре буенча исәпләнә.

Программаның ижтимагы нәтижәлеге социаль тотрыклылыкны, чынбарлыкны уңай кабул итүдән һәм, нәтижә буларак, икътисади нәтижәлелектән гыйбарәт.

Программа белән билгеләнгән чараларны гамәлгә ашыру мөмкинлек бирәчәк:

- музей эшчәнлеген үстерергә һәм камилләштерергә;
- музей кыйммәтләрен ачык күзаллауның заманча формаларын гамәлгә кертүне хупларга.;
- килүчеләрнең белем бирү һәм мәдәни дәрәжәсен арттыру;

- киләчәк буыннар өчен мәдәни мирасны саклап калу.;
- төрле категориядәге халык өчен музейның һәркем файдалана алырлык булуын тәмин итәргә;

9. КИРӘКЛЕ ФИНАНС РЕСУРСЛАРЫНА ИХТЫЯЖНЫ ИСӘПЛӘУ

Программа район һәм республика бюджеты хисабына тормышка ашырыла. Ресурслар күләмен исәпләү, кирәкле барлык чыгымнарны исәпкә алып, чыгымнарның эреләнгән структурасы буенча максатчан күрсәткечләргә ирешүдән чыгып, һәр чара буенча финанслау күләмен бәяләү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Программа чараларын финанслау тиешле чорга Татарстан Республикасы бюджеты, Чүпрәле муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләреннән тора.

2020-2022 елларга Программаны финанслауның гомуми күләме 5629,6 мең сум тәшкил итә, шулардан:

Чүпрәле районы бюджеты чаралары – 5629,6 мең сум, шул исәптән:

2020 ел-1867,7 мең сум;

2021 ел-1877,0 мең сум;

2022 ел-1884,9 мең сум.

10. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ БЕЛӘН ИДАРӘ ИТҮ СИСТЕМАСЫ

Программаны тормышка ашыру механизмы оештыру, идарә итү һәм икътисади чаралар комплексын куллануны үз эченә ала.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитеты

- программаның үтәлешен контрольдә тоту, программа чаралары системасын үтәү мониторингы;

- килештерелгән гамәлләрне тәмин итү өчен периодик хисап нигезендә башкаручылар эшчәнлеген координацияләү;

- бүлеп бирелә торган финанс чараларын үтәүчеләрнең рациональ кулланылышын контрольдә тоту;

- башкарма хакимиятнең башка органнары белән үзара хезмәттәшлекне тәмин итә торган чараларны эзәрләү һәм гамәлгә ашыру буенча ағымдагы эш;

- бер ел эчендә эш нәтижеләре нигезендә программага төзәтмәләр кертү буенча эш;

- Чираттагы финанс елына программа чаралары ассигнованиеләренә жыелма бюджет заявкасын билгеләнгән тәртиптә эзәрләү һәм тапшыру – ;

- район хакимияте коллегиясе утырышларында программаны тормышка ашыруга йомгақ ясау.

Программаны «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Туган якны өйрәнү музей» муниципаль бюджет учреждениесе, Үзәкләштерелгән бухгалтерия башкара.

Программаны гамәлгә ашыруга гомуми житәкчелек һәм контроль «ТР Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге» МКУ гамәлгә ашыра.

Программаны тормышка ашыру турындагы хисаплар ел нәтижәләре буенча, хисап елыннан соң 15 февральдән дә соңга калмыйча, хисап елының 1 августына кадәр финанс бүлегенә һәм икътисад бүлегенә бирелә.